

Nuloptiebeleid coffeeshops gemeente Westerwolde 2026

De burgemeester van Westerwolde,

gelet op artikel 13b van de Opiumwet, artikel 174 van de Gemeentewet, de Algemene Plaatselijke Verordening Westerwolde 2026 (hierna: APV) en artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

- *Het nuloptiebeleid coffeeshops gemeente Westerwolde 2026 vast te stellen;*
- *De beleidsnota drugs- en coffeeshopbeleid Gemeente Westerwolde in te trekken.*

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.

1. Inleiding

In 2015 is de Aanwijzing Opiumwet (2015A003) van het Openbaar Ministerie gepubliceerd¹. Deze aanwijzing geeft de landelijke basis voor het toestaan van coffeeshops om softdrugs te verkopen. Echter, elke gemeente kan besluiten om geen coffeeshop toe te staan. Dit wordt het nul beleid dan wel het nuloptiebeleid genoemd. Vanaf 2019, en daarvoor al in de gemeenten Vlagtwedde en Bellingwedde, wordt in de gemeente Westerwolde het nuloptiebeleid voor coffeeshops gehanteerd. Dit beleid wordt door het vaststellen van deze beleidsregel voortgezet. Wel wordt het drugs- en coffeeshopbeleid uit elkaar gehaald zodat bij wijzigingen in de toekomst niet twee keer besluitvorming, over het drugs- en coffeeshopbeleid, hoeft plaats te vinden.

Het nuloptiebeleid voor coffeeshops is gericht op bescherming van de openbare orde en veiligheid, de leefbaarheid en de volksgezondheid. Het nuloptiebeleid geeft de burgemeester een sterkere positie bij handhaving en bij weigering van de exploitatievergunning dan in de positie zonder nuloptiebeleid. Dit blijkt uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State².

2. Wettelijk kader

Softdrugsbeleid in Nederland

Op grond van de Opiumwet (artikelen 2 en 3) is het bereiden, bewerken, verwerken, verkopen, afleveren, verstrekken, vervoeren aanwezig hebben en vervaardigen van drugs strafbaar gesteld. Het Openbaar Ministerie(OM) is belast met de strafrechtelijke handhaving van de verbodsbepalingen van de Opiumwet. Binnen het Nederlandse drugsbeleid is een strikte scheiding tussen de markt voor softdrugs en de markt voor harddrugs. Het OM volgt voor softdrugs een gedoogbeleid met betrekking tot de verkoop van een gemaximaliseerde hoeveelheid ervan in coffeeshops, op grond van de AHOJGI-criteria zoals deze genoemd zijn in de "Aanwijzing Opiumwet (2015A003)". Coffeeshops mogen geen reclame maken (affichering: A), geen harddrugs voorhanden hebben of verkopen (harddrugs: H), geen overlast veroorzaken (overlast: O), niet toegankelijk zijn voor en niet verkopen aan jeugdigen (jeugd: J), slechts een beperkte hoeveelheid verkopen per transactie en slechts een beperkte handelsvoorraad hebben (geringe hoeveelheid: G), niet toegankelijk zijn voor en niet verkopen aan anderen dan ingezetenen van Nederland (ingezetenen van Nederland: I). Indien een coffeeshop zich houdt aan de AHOJGI-criteria, wordt een coffeeshop door het OM gedoogd, tenzij er sprake is van gemeentelijk nuloptiebeleid.

Bevoegdheden burgemeester: Opiumwet, Gemeentewet en APV

De bevoegdheden van de burgemeester zijn niet alleen te vinden in de Opiumwet en de Gemeentewet, maar ook in de APV. In deze laatstgenoemde verordening heeft de burgemeester de bevoegdheden tot sluiting van gebouwen in de artikelen 2:30 en 2:80 (sluiting voor publiek openstaande gebouwen). Verder bevat de APV nog weigeringsgronden (artikelen 1:8 en 2:28) en de bepalingen tegen openlijk drugsgebruik (artikelen 2:74 en 2:74a).

Op basis van artikel 174 Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op openbare gebouwen. Coffeeshops zijn "voor het publiek openstaande gebouwen" zoals bedoeld in artikel 174 Gemeentewet. Ook 13b Opiumwet wijst de burgemeester aan als bevoegd gezag. De gemeenteraad heeft een kader stellende en controlerende rol. In de Gemeentewet is de raad een aantal bevoegdheden gegeven

1) Te vinden via: Aanwijzing Opiumwet (2015A003) | Beleid en Straffen | Openbaar Ministerie (om.nl)

2) Afdeling 22 mei 1997, ECLI:NL:RVS:1997:ZF2722; AB 1997/299; strafrechtelijke handhaving bij nul-optie-beleid: Hoge Raad (strafkamer) 7 november 2000, NJ 2000-738; ECLI:NL:HR:2000:AA8200

om deze kader stellende taken waar te kunnen maken. De belangrijkste daarvan zijn de budgettaire bevoegdheid en de verordenende bevoegdheid. Deze kaders bepalen voor de burgemeester de ruimte om de bestuurlijke verantwoordelijkheid uit te kunnen voeren. Vervolgens is het weer de raad die controleert of de burgemeester zijn bestuursstaak goed uitvoert.

3. Overwegingen

Verschillende argumenten rechtvaardigen een nuloptiebeleid:

- Westerwolde, een krachtige plattelandsgemeente waar het goed wonen en leven is in een fijne en veilige leefomgeving. Een coffeeshop wordt niet passend geacht binnen de gemeentegrenzen gezien het karakter van de gemeente en de grootte van de kernen. De vestiging van een coffeeshop kan ongewenste effecten hebben op het woon- en leefklimaat.
- Het nuloptiebeleid voorkomt dat het laagdrempelig is om met softdrugs in aanraking te komen.
- Geen achterdeurproblematiek. De politiek heeft begin jaren 90 besloten dat het mogelijk moest zijn om verkooppunten toe te staan die onder strenge voorwaarden softdrugs mogen verkopen. Maar voor de bevoorrading van toegestane verkooppunten bestaan geen regels en dus is de bevoorrading strafbaar en aantrekkelijk voor criminelen. Het toestaan van coffeeshops brengt dan ook risico's met zich mee op illegale productie van softdrugs. Illegale productie van drugs leidt niet zelden tot overlast en gevaarlijke situaties. De leefbaarheid van buurten en het veiligheidsgevoel van inwoners kan hierdoor worden aangetast. Uitgangspunt van het nuloptiebeleid is te voorkomen dat de veiligheid, openbare orde, het woon- en leefklimaat en/of de gezondheid van de inwoners van de gemeente nadelig worden beïnvloed als direct of indirect gevolg van de vestiging van een coffeeshop. Wel is er landelijk een experiment gesloten coffeeshopketen gaande. In geselecteerde gemeenten mag alleen nog maar gereguleerde cannabis worden verkocht. De experimenteerfase is van 2026 t/m 2029. De gemeenten die niet deelnemen hebben nog steeds te maken met de achterdeurproblematiek.
- De gemeente Westerwolde wil de productie en handel in verdovende middelen bestrijden. In de beleidsnota drugsbeleid gemeente Westerwolde 2026 is op basis van artikel 13b van de Opiumwet een sanctiebeleid opgenomen om effectief op te kunnen treden tegen de handel en productie van verdovende middelen.
- Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat blowen op korte en lange termijn risico's met zich meebrengt. Voor deze effecten wordt door deskundigen en verslavingsexperts regelmatig gewaarschuwd³. Vanuit het oogpunt van volksgezondheid is het daarom wenselijk om de verkoop en het gebruik van cannabis tegen te gaan.
- Voor de regionale voorzieningen kunnen de inwoners terecht in de gemeenten Stadskanaal, Oldambt en Emmen. In deze gemeenten zijn coffeeshops aanwezig om aan de behoeften van de gebruikers te voldoen.

De jurisprudentie op de site rechtspraak.nl geeft een goed beeld van de ongewenste situaties in en rondom coffeeshops, kijkende naar het aantal sluitingszaken, intrekkingzaken en weigeringszaken. Opvallend is de verwevenheid van de sector coffeeshops met de onderwereld, gezien het grote aantal zaken over de intrekking van de exploitatievergunning op basis van artikel 3 van de Wet Bibob. Met name de sluitingszaken van coffeeshops geven een goed beeld van de negatieve effecten van een coffeeshop op het woon- en leefklimaat, vooral - maar niet uitsluitend - rondom de plaats van vestiging.

4. Besluit

De burgemeester van Westerwolde besluit dat er geen coffeeshops zijn toegestaan in de gemeente Westerwolde en hanteert hierbij het nuloptiebeleid. Met dit besluit wordt het huidige nuloptiebeleid voortgezet.

De burgemeester weigert een aanvraag voor een exploitatievergunning voor een coffeeshop op basis van de APV en dit nuloptiebeleid.

5. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.

3) Zie bijvoorbeeld de websites van het Trimbos instituut (Cannabis - Trimbos-instituut) en Jellinek (Wat zijn de risico's van cannabis? - Jellin)

6. Intrekking

De beleidsnota drugs- en coffeeshopbeleid Gemeente Westerwolde wordt ingetrokken door vaststelling van het nuloptiebeleid coffeeshops gemeente Westerwolde 2026 en de beleidsregel artikel 13b Opiumwet (Wet Damocles) gemeente Westerwolde 2026.

7. Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als “nuloptiebeleid coffeeshops gemeente Westerwolde 2026”

8. Slotbepalingen

Aldus vastgesteld door de burgemeester van de gemeente Westerwolde op 21 maart 2026.

Dagtekening: 23 maart 2026

*J.W. Velema,
burgemeester*